

## Kompendium czasów angielskich (Present, Past, Future)

Poniżej znajduje się kompletny materiał edukacyjny dotyczący dwunastu czasów w języku angielskim. Materiał podzielony jest na 12 lekcji – każda z nich skupia się na innym czasie (cztery czasy teraźniejsze, cztery przeszłe i cztery przyszłe). W każdej lekcji znajdziesz:

- **Zastosowanie** danego czasu – kiedy i dlaczego go używamy,
- **Strukturę zdania** – budowę zdań twierdzących, przeczących i pytających,
- **Przykłady zdań** – zilustrowanie użycia w praktyce,
- **Ćwiczenia** – zadania utrwalające z pustymi miejscami do uzupełnienia, transformacjami zdań lub tłumaczeniem,
- Na końcu dokumentu znajduje się **sekcja z odpowiedziami** do wszystkich ćwiczeń.

Dzięki przejrzystemu formatowaniu i licznym przykładom, materiał pozwoli Ci zrozumieć i przećwiczyć użycie wszystkich czasów angielskich. Powodzenia w nauce!

### Lekcja 1: Present Simple (czas teraźniejszy prosty)

#### Zastosowanie

Present Simple używamy do opisywania czynności lub stanów:

- **Powtarzających się, rutynowych** (codziennych, regularnych) – często występuje z przysłówkami częstotliwości, takimi jak *always (zawsze), usually (zwykle), often (często), sometimes (czasami), never (nigdy)*.  
*Przykład: I often visit my grandparents.* (Często odwiedzam dziadków.) – czynność powtarzająca się.
- **Ogólnych prawd i faktów** – rzeczy zawsze prawdziwych, naukowych praw, cech stałych.  
*Przykład: Water boils at 100°C.* (Woda wrze w 100°C.) – fakt naukowy.
- **Stanów, uczuć, upodobań** – zwłaszcza z tzw. **czasownikami statycznymi** (*stative verbs*), takimi jak *like, love, hate, know, understand, believe* itp., których zwykle nie używa się w czasach ciągłych.  
*Przykład: She likes chocolate.* (Ona lubi czekoladę.) – stan/uczucie.
- **Zdarzeń przyszłych wynikających z harmonogramu** (np. rozkładu jazdy, planu zajęć) – gdy mówimy o przyszłości zaplanowanej oficjalnie.  
*Przykład: The train leaves at 6 AM tomorrow.* (Pociąg odjeżdża jutro o 6 rano.) – przyszłe zdarzenie wg rozkładu.
- **Komentarzy sportowych, instrukcji, narracji** – czasem Present Simple jest używany do relacjonowania bieżących wydarzeń (choć częściej występuje w takich sytuacjach Present Continuous).  
*Przykład: Smith passes to Brown, Brown shoots...* (Smith podaje do Browna, Brown strzela...) – relacja sportowa.

**Uwaga:** Czasu Present Simple **nie używamy do opisywania czynności, które dzieją się w tej chwili** (teraz) – do tego służy **Present Continuous** (czas teraźniejszy ciągły), omówiony w następnej lekcji.

#### Struktura zdania

### Zdania twierdzące (Affirmative):

Podmiot + **czasownik** (w formie podstawowej, tzw. bezokolicznik bez "to"). W 3. osobie liczby pojedynczej (he, she, it) do czasownika dodajemy końcówkę **-s** (lub **-es** zgodnie z zasadami pisowni).

- *I work* (ja pracuję), *you work* (ty pracujesz), *he/she/it works* (on/ona/ono pracuje), *we work*, *you work*, *they work*.  
(Zwróć uwagę na **-s** w 3. os. l. poj.: **work** → **works**.)
- **Pisownia 3. osoby:** Zwykle dodajemy **-s** (*write* → *writes*), ale:
  - jeśli czasownik kończy się na **-o**, **-ch**, **-sh**, **-ss**, **-x**, **-z**, dodajemy **-es** (*go* → *goes*, *watch* → *watches*),
  - jeśli kończy się na spółgłoskę + **-y**, zamieniamy **-y** na **-ies** (*study* → *studies*),
  - nieregularnie: *have* → *has*.

### Zdania przeczące (Negative):

Podmiot + **do/does + not** + czasownik (w formie podstawowej). Dodajemy operator **do** (dla I/you/we/they) lub **does** (dla he/she/it) oraz **not**. Można użyć form skróconych **don't** / **doesn't**.

- *I do not work* (I **don't** work) – ja nie pracuję,
- *he does not like* (he **doesn't** like) – on nie lubi,
- *we don't go*, *she doesn't go*, itd.

### Zdania pytające (Questions):

**Do/Does** + podmiot + czasownik (podst. forma) + reszta zdania + **?**. Na początku zdania stawiamy **Do** lub **Does**. Dla he/she/it używamy **Does**, dla pozostałych **Do**.

- *Do you work?* (Czy ty pracujesz?) – dla podmiotu *you/we/they*,
- *Does she work?* (Czy ona pracuje?) – dla podmiotu *he/she/it*.

Krótkie odpowiedzi:

- *Yes, I do. / No, I don't.*
- *Yes, she does. / No, she doesn't.*

### Przykłady

- **I live in Warsaw.** (*Mieszkam w Warszawie.*) – stały stan, fakt o mnie.
- **She goes to work by bus.** (*Ona jeździ do pracy autobusem.*) – rutyna (3 os. l. poj., *go* → *goes*).
- **We often eat dinner at 7 PM.** (*Często jemy obiad o 19:00.*) – czynność powtarzająca się, przysłówkę *often*.
- **Water boils at 100°C.** (*Woda wrze w 100°C.*) – prawda ogólna/naukowa.
- **He doesn't like spinach.** (*On nie lubi szpinaku.*) – przeczenie, uczucie (czasownik statyczny *like*).
- **Do you play football?** (*Czy grasz w piłkę nożną?*) – pytanie o hobby/nawyk.

### Ćwiczenia

**Ćwiczenie 1.** Uzupełnij zdania, wstawiając czasownik w nawiasie w poprawnej formie czasu Present Simple.

- a) I \_\_\_ (play) the guitar every day.
- b) My brother \_\_\_ (not/like) vegetables.
- c) \_\_\_ (do) you \_\_\_ (speak) English?
- d) She \_\_\_ (study) hard for exams.
- e) Tom and Anna \_\_\_ (live) in London.
- f) The train \_\_\_ (leave) at 6:30 AM.

**Ćwiczenie 2.** Zamień poniższe zdania twierdzące na **przeczące i pytające**.

- a) They work in an office.
- b) She knows the answer.
- c) You like ice cream.

**Ćwiczenie 3.** Przetłumacz na język angielski. (Użyj czasu Present Simple)

- a) Czy on chodzi do szkoły w soboty?
- b) My nie mamy dużo czasu. (Użyj **have**)
- c) Ona zawsze pije kawę rano.

---

## Lekcja 2: Present Continuous (czas teraźniejszy ciągły)

### Zastosowanie

Present Continuous stosujemy, aby opisać czynności lub stany:

- **Odbывające się w chwili mówienia, właśnie teraz** – coś, co dzieje się **w tym momencie**.  
*Przykład: I am reading a book now.* (Czytam teraz książkę.)
- **Trwające w obecnym okresie, ale niekoniecznie w tej sekundzie** – sytuacje tymczasowe, przejściowe.  
*Przykład: She is working from home this week.* (Ona pracuje z domu w tym tygodniu.) – tymczasowa sytuacja.
- **Zaplanowane wydarzenia w niedalekiej przyszłości** – szczególnie gdy mówimy o planach osobistych (często zamiennie z konstrukcją "be going to").  
*Przykład: I'm meeting my friends tonight.* (Spotykam się dziś wieczorem z przyjaciółmi.) – ustalony plan.
- **Irytujące nawyki** – zwykle z przysłówkiem *always* w znaczeniu "wiecznie", by wyrazić frustrację.  
*Przykład: He is always forgetting his keys!* (On *ciagle* zapomina kluczy!) – irytacja mówiącego.

**Uwaga:** W Present Continuous rzadko używamy czasowników statycznych typu *know, like, understand* – w tych przypadkach używamy Present Simple (*I know, she likes*). Wyjątki istnieją, ale na poziomie podstawowym trzymamy się tej zasady.

### Struktura zdania

#### Zdania twierdzące:

Podmiot + **to be (am/are/is)** + czasownik z końcówką **-ing**.

- *I am working* (I'm working), *you are working* (you're working), *he/she/it is working* (he's working), *we are working*, *they are working*.  
(Dla: I → am, you/we/they → are, he/she/it → is.)\*

#### Zdania przeczące:

Podmiot + **to be + not** + czasownik *-ing*. Stosujemy skróty: *am not, isn't, aren't*.

- *I am not (I'm not) laughing*. (Nie śmieję się.)
- *She is not (isn't) crying*. (Ona nie płacze.)
- *We are not (aren't) joking*. (My nie żartujemy.)

#### Zdania pytające:

**Am/Are/Is** + podmiot + czasownik *-ing* + ?.

- *Are you coming?* (Czy przychodzisz?)
- *Is it raining?* (Czy pada?)

Krótkie odpowiedzi:

- *Yes, I am. / No, I'm not.*
- *Yes, she is. / No, she isn't. etc.*

#### Przykłady

- **I am reading a book now.** (*Czytam teraz książkę.*) – czynność w tej chwili.
- **She is cooking dinner at the moment.** (*Ona gotuje w tej chwili obiad.*) – czynność w trakcie.
- **We are staying at a hotel this week.** (*W tym tygodniu mieszkamy w hotelu.*) – tymczasowa sytuacja (ograniczona w czasie).
- **He isn't working today.** (*On dziś nie pracuje.*) – przeczenie, dana czynność nie ma miejsca.
- **Are they coming to the party tonight?** (*Czy oni przychodzą dziś na przyjęcie?*) – pytanie o bliski plan.
- **You are always losing your keys!** (*Ciągle gubisz klucze!*) – wyrażenie frustracji (irytujący nawyk).

#### Ćwiczenia

**Ćwiczenie 1.** Uzupełnij zdania, używając czasu Present Continuous (podanych czasowników w nawiasie w odpowiedniej formie).

- I \_\_\_ (write) an email right now.
- Look! It \_\_\_ (snow) outside.
- She \_\_\_ (not/watch) TV at the moment.
- \_\_\_ (be) you \_\_\_ (wait) for someone?
- They \_\_\_ (study) for the test this week.
- My cat \_\_\_ (lie) in the sun now.

**Ćwiczenie 2.** Przekształć zdania zgodnie z poleceniem w nawiasie.

- She is talking on the phone. (**Question**) – ...?

b) We are waiting for the bus. **(Negative)** – ...

c) You are listening to music. **(Question)** – ...?

**Ćwiczenie 3.** Uzupełnij zdania, używając **Present Simple** lub **Present Continuous**, tak aby pasowały do kontekstu.

a) Every Sunday we \_\_\_ (go) to church, but today we \_\_\_ (visit) our friends instead.

b) I \_\_\_ (not/work) now, I \_\_\_ (relax) in the garden.

c) She usually \_\_\_ (wear) dresses, but today she \_\_\_ (wear) jeans.

d) Tom \_\_\_ (play) tennis on Saturdays. (On robi to co tydzień.)

e) Listen! The birds \_\_\_ (sing) beautifully.

---

### Lekcja 3: Present Perfect (czas teraźniejszy dokonany)

#### Zastosowanie

Present Perfect łączy teraźniejszość z przeszłością – mówimy o przeszłych doświadczeniach lub czynnościach w kontekście teraźniejszym. Używamy go, gdy mówimy o:

- **Doświadczeniach życiowych** – bez podawania, kiedy dokładnie miały miejsce.  
*Przykład: I have been to France.* (Byłem w Francji.) – informacja że byłem, bez określenia kiedy.
- **Czynnościach, które rozpoczęły się w przeszłości i trwają do teraz** (lub ich skutki trwają) – często z **for** (przez jakiś czas) i **since** (od jakiegoś momentu).  
*Przykład: She has lived here for 10 years.* (Ona mieszka tu od 10 lat.) – nadal tu mieszka; *since 2010* (od 2010 roku).
- **Niedawno zakończonych czynnościach ze skutkiem obecnym** – rezultat jest widoczny/odczuwalny teraz.  
*Przykład: I have lost my keys.* (Zgubiłem klucze.) – teraz ich nie mam, skutek odczuwalny.
- **Czynnościach, które wydarzyły się po raz pierwszy/ostatni/kolejny** właśnie teraz lub niedawno.  
*Przykład: It's the first time I have driven a car.* (Pierwszy raz prowadziłem samochód.)
- **Użyciu określeń typu just (dopiero co), already (już), yet (jeszcze):**
  - *He has just left.* (On właśnie wyszedł.)
  - *I have already seen this film.* (Już widziałem ten film.)
  - *Have you done it yet?* (Czy już to zrobiłeś?) – pytanie z *yet*.
  - *I haven't done it yet.* (Jeszcze tego nie zrobiłem.) – przeczenie z *yet*.

**Uwaga:** W Present Perfect **nie podajemy konkretnych dat/czasu zdarzenia**. Jeśli chcemy powiedzieć, kiedy coś się stało (np. *wczoraj, w 2010, dwa dni temu*), użyjemy **Past Simple** zamiast Present Perfect.

#### Struktura zdania

##### Zdania twierdzące:

Podmiot + **have/has** + III forma czasownika (past participle). Dla *he/she/it* używamy *has*, dla pozostałych osób *have*.

- *I have worked, you have worked, he has worked, we have worked, itd.*
- Skróty: *I've, you've, he's... worked.*

(W przypadku czasowników regularnych III forma = II forma = czasownik + **-ed**; np. *worked, played*. Czasowniki nieregularne mają różne formy – np. *go → gone, eat → eaten, see → seen*.)

### Zdania przeczące:

Podmiot + **have/has + not** + III forma.

- *I have not finished.* (I **haven't** finished.) – Nie skończyłem.
- *She has not seen it.* (She **hasn't** seen it.) – Ona tego nie widziała.

### Zdania pytające:

**Have/Has** + podmiot + III forma + ?

- *Have you finished?* (Czy skończyłeś?)
- *Has he arrived?* (Czy on przybył?)

Krótkie odpowiedzi:

- *Yes, I have. / No, I haven't.*
- *Yes, she has. / No, she hasn't.*

### Przykłady

- **I have lost my wallet.** (*Zgubiłem portfel.*) – skutek teraz: nie mam go.
- **She has lived here since 2015.** (*Ona mieszka tu od 2015 roku.*) – zaczęła mieszkać w 2015 i nadal tu mieszka.
- **We haven't finished our work yet.** (*Jeszcze nie skończyliśmy pracy.*) – przeczenie z *yet*.
- **Have you ever eaten sushi?** (*Czy kiedykolwiek jadłeś sushi?*) – pytanie o doświadczenie (słowo *ever* – kiedykolwiek).
- **He has just arrived.** (*On właśnie przybył.*) – *just* wskazuje na niedawne zakończenie czynności.
- **It's the second time she has won a competition.** (*To drugi raz, kiedy wygrała zawody.*) – mówimy o bieżącym stanie (ma dwa zwycięstwa na koncie).

### Ćwiczenia

**Ćwiczenie 1.** Uzupełnij zdania, wstawiając czasownik z nawiasu w czasie Present Perfect.

- I \_\_\_ (lose) my keys. I can't find them.
- Tom \_\_\_ (already/eat) breakfast.
- \_\_\_ (have) you \_\_\_ (see) my phone?
- We \_\_\_ (not/decide) what to do yet.
- She \_\_\_ (just/arrive) at the airport.
- They \_\_\_ (live) here for five years.

**Ćwiczenie 2.** Wstaw **for** (przez) lub **since** (od) w odpowiednie miejsca.

- I have lived here \_\_\_ 2010.
- He has been sick \_\_\_ a week.

- c) We have known each other \_\_\_ high school.
- d) She has worked at this company \_\_\_ five months.
- e) It hasn't rained \_\_\_ June.

**Ćwiczenie 3.** Przetłumacz na angielski, używając Present Perfect.

- a) Nigdy nie byłem w USA.
- b) Czy oni już wyszli?
- c) On jeszcze nie skończył swojej pracy.
- d) To jest trzeci raz, kiedy wygrywamy zawody.
- e) Czy kiedykolwiek jeździłeś konno?

---

## Lekcja 4: Present Perfect Continuous (czas teraźniejszy dokonany ciągły)

### Zastosowanie

Present Perfect Continuous podkreśla *długość trwania czynności* – mówimy zarówno o rezultacie, jak i ciągłości. Używamy go do:

- Opisu czynności, która **rozpoczęła się w przeszłości i trwa nieprzerwanie do teraz** (lub dopiero co się skończyła) – zaznaczamy, *jak długo* trwa (często z **for/since**).  
*Przykład: I have been waiting for an hour.* (Czekam od godziny.) – nadal czekam.
- Podkreślenia czynności, która dopiero co się zakończyła i **jej efektów obecnych**, gdy zależy nam na wskazaniu długotrwałości tej czynności.  
*Przykład: She is tired. She has been working all day.* (Ona jest zmęczona. Pracowała cały dzień.) – rezultat: jest zmęczona; podkreślono, że praca trwała długo.
- Ogólnie, gdy chcemy zaznaczyć *ciągłość* i *czas trwania* czynności, a nie tylko fakt jej wykonania (do tego ostatniego służy Present Perfect).

Present Perfect Continuous i Present Perfect czasem się pokrywają (np. *I have lived here for 5 years* ≈ *I have been living here for 5 years*). Jednak Present Perfect Continuous uwypatnia trwanie i ewentualne zmęczenie lub efekt wynikający z długości trwania.

**Uwaga:** Czasowników statycznych (*know, like, etc.*) nie używamy w formach ciągłych – wtedy zamiast Present Perfect Continuous użyjemy Present Perfect (np. *I have known him for 5 years.*).

### Struktura zdania

#### Zdania twierdzące:

Podmiot + **have/has been** + czasownik z **-ing**.

- *I have been waiting, she has been waiting, we have been waiting, itd.*

#### Zdania przeczące:

Podmiot + **have/has + not + been** + czasownik **-ing**.

- *I haven't been waiting, he hasn't been waiting, etc.*

#### Zdania pytające:

**Have/Has** + podmiot + **been** + czasownik **-ing** + ?

- *Have you been waiting?*

- *Has it been raining?*

### Przykłady

- **I have been waiting for you for half an hour.** (*Czekam na ciebie od pół godziny.*) – czynność zaczęła się wcześniej i trwa (30 min czekania do teraz).
- **She has been working here since March.** (*Ona pracuje tu od marca.*) – ciągle tu pracuje, podkreślamy okres.
- **Have they been looking for a house for a long time?** (*Czy oni długo szukają domu?*) – pytanie o długość trwania.
- **He hasn't been feeling well lately.** (*On ostatnio nie czuje się dobrze.*) – stan ciągły (w ostatnim okresie).
- **You're out of breath. Have you been running?** (*Jesteś zdyszany. Czy biegałeś?*) – czynność (bieganie) dopiero co się zakończyła, widoczny skutek (zadyszka).
- **It has been raining all day.** (*Pada cały dzień.*) – czynność ciągła przez dłuższy czas.

### Ćwiczenia

**Ćwiczenie 1.** Uzupełnij zdania, wstawiając czasownik w nawiasie w Present Perfect Continuous.

- I \_\_\_ (wait) here for over an hour.
- She \_\_\_ (study) English since morning.
- We \_\_\_ (not/exercise) lately.
- Have** you \_\_\_ (work) out? You look tired.
- Tom \_\_\_ (play) computer games for three hours.
- It \_\_\_ (rain) since noon.

**Ćwiczenie 2.** Uzupełnij zdania odpowiednią formą **Present Perfect** lub **Present Perfect Continuous**. (Wybierz właściwy czas, aby zdanie było logiczne.)

- I \_\_\_ (clean) the house for 2 hours and I'm still not finished.
- She \_\_\_ (clean) the kitchen – now it's spotless.
- They \_\_\_ (know) each other for a long time.
- He \_\_\_ (run) and that's why he is sweaty.
- We \_\_\_ (finish) our homework, so we can go out now.
- My mom \_\_\_ (cook) dinner, and the kitchen smells great.

**Ćwiczenie 3.** Przetłumacz na angielski.

- Jak długo się uczycie (tego)? (*use **learn***)
- Pada od rana.
- Mam czerwone oczy, bo płakałem. (*Zacznij od "I have red eyes..."*)
- Od godziny oglądamy ten film.
- Czy on ostatnio dużo pracuje? (*use **work***)

## Lekcja 5: Past Simple (czas przeszły prosty)

### Zastosowanie

Past Simple to podstawowy czas do mówienia o przeszłości. Używamy go, gdy mówimy o:



- **Zakończonych czynnościach lub wydarzeniach w przeszłości** – często z podaniem, *kiedy* miały miejsce (konkretny moment lub okres w przeszłości).  
*Przykład: I visited Paris last year.* (Odwiedziłem Paryż w zeszłym roku.)
- **Nawykach, powtarzających się czynnościach w przeszłości** – zwykle z określnikami częstotliwości lub konstrukcją *used to/would*.  
*Przykład: When I was a child, I often played outside.* (Gdy byłem dzieckiem, często bawiłem się na dworze.)
- **Następujących po sobie wydarzeń w opowiadaniu** – czynności dziejące się jedna po drugiej.  
*Przykład: He came home, took off his coat and sat down.* (Przyszedł do domu, zdjął płaszcz i usiadł.)
- **Stanów w przeszłości** (byliśmy jacyś, coś było jakieś).  
*Przykład: They were very happy together.* (Oni byli razem bardzo szczęśliwi.)

Past Simple użyjemy zawsze wtedy, gdy ważne jest dla nas *kiedy* dana czynność miała miejsce lub gdy opisujemy wydarzenia przeszłe bez związku z teraźniejszością.

### Struktura zdania

#### Zdania twierdzące:

Podmiot + **II forma** czasownika (czas przeszły).

- Czasowniki **regularne** tworzą II formę przez dodanie **-ed**: *work* → *worked*, *visit* → *visited*.
- **Nieregularne** mają własne formy, które trzeba nauczyć się osobno (lista czasowników nieregularnych) – np. *go* → *went*, *see* → *saw*, *buy* → *bought*.

Przykłady: *I worked, you worked, he went, we saw, they knew.*

#### Zdania przeczące:

Podmiot + **did not (didn't)** + czasownik (**forma podstawowa**). Używamy operatora *did* + *not*, a czasownik wraca do formy podstawowej (bez *-ed*).

- *I did not (didn't) see him.* (Nie widziałem go.)
- *She didn't go to the party.* (Ona nie poszła na przyjęcie.)

#### Zdania pytające:

**Did** + podmiot + czasownik (podst. forma) + ?

- *Did you see him?* (Czy go widziałeś?)
- *Did they arrive on time?* (Czy oni przyjechali na czas?)

**Czasownik "to be"**: jest wyjątkiem – nie używamy *did*.

- Twierdzenia: *I/he/she/it was, you/we/they were.*
- Przeczenia: *was not (wasn't), were not (weren't).*
- Pytania: *Was I/he...? Were you/we...?*

Przykład z "be": *She was at home.* (Ona była w domu.) / *Was she at home?* (Czy ona była w domu?) / *She wasn't at home.* (Nie było jej w domu.)

## Przykłady

- **I visited my grandparents last weekend.** (*Odwiedziłem dziadków w ostatni weekend.*)
- **She went to the store yesterday.** (*Ona poszła wczoraj do sklepu.*) – nieregularny czasownik *go* → *went*.
- **We didn't play football yesterday.** (*Nie graliśmy wczoraj w piłkę.*) – przeczenie z *didn't*.
- **Did you see the movie last night?** (*Czy widziałeś wczoraj wieczorem film?*) – pytanie z *did*.
- **I was at home last night.** (*Byłem wczoraj w domu.*) – zdanie z czasownikiem *być* (*was*).
- **When I was a child, I played with toys every day.** (*Kiedy byłem dzieckiem, codziennie bawiłem się zabawkami.*) – powtarzający się nawyk w przeszłości.

## Ćwiczenia

**Ćwiczenie 1.** Wstaw poprawną formę Past Simple czasowników w nawiasach.

- Yesterday I \_\_\_ (go) to the cinema.
- She \_\_\_ (not/visit) her friend last week.
- They \_\_\_ (study) for the exam two days ago.
- We \_\_\_ (be) at the concert on Saturday.
- \_\_\_ (do) you \_\_\_ (eat) breakfast this morning?
- He \_\_\_ (stop) smoking last year.

**Ćwiczenie 2.** Zamień zdania na formę przeczącą (Past Simple).

- I saw Tom yesterday.
- She was at home last night.
- They liked the movie.
- We did our homework.

**Ćwiczenie 3.** Przetłumacz na angielski (Past Simple).

- Czy napisałeś wczoraj e-mail?
- Nie poszliśmy w zeszłym tygodniu do kina.
- On urodził się w 2005 roku.
- Gdzie byłeś wczoraj?
- Moi rodzice mieszkali w Krakowie w latach 80-tych.

---

## Lekcja 6: Past Continuous (czas przeszły ciągły)

### Zastosowanie

Past Continuous opisuje czynności **trwające w określonym momencie w przeszłości** lub w pewnym okresie, często w kontekście innych wydarzeń. Używamy *go*, gdy mówimy o:

- **Czynności w toku w danym momencie w przeszłości** – zaczęła się wcześniej i jeszcze trwała w tamtym momencie.  
*Przykład: Yesterday at 5 PM I was cooking dinner.* (Wczoraj o 17:00 gotowałem obiad.) – czynność trwała o 17:00.
- **Dłuższej czynności przerywanej przez inną, krótszą** – dłuższa w Past Continuous, a ta, która ją przerywała, w Past Simple.

Przykład: *I was reading when he called.* (Czytałem, kiedy on zadzwonił.) – czytanie trwało, zadzwonienie przerwało.

- **Równoległych czynności w przeszłości** – dwie lub więcej działań się jednocześnie w określonym czasie.  
Przykład: *She was cooking while he was cleaning.* (Ona gotowała, podczas gdy on sprzątał.)
- **Tła wydarzeń w opowiadaniu** – opisujemy, co się działo w tle.  
Przykład: *The sun was shining and the birds were singing...* (Słońce świeciło, ptaki śpiewały...) – kreślimy scenerię, tło dla opowieści.

Słowa kluczowe to często **while** (podczas gdy) dla czynności ciągłych oraz **when** (kiedy) przed krótszą czynnością w Past Simple.

### Struktura zdania

#### Zdania twierdzące:

Podmiot + **was/were** + czasownik z **-ing**.

- *I/he/she/it was working, we/you/they were working.*

#### Zdania przeczące:

Podmiot + **was/were** + **not** + czasownik **-ing**. (Skrócone formy: *wasn't, weren't*.)

- *I was not (wasn't) sleeping.* (Nie spałem.)
- *They were not (weren't) listening.* (Oni nie słuchali.)

#### Zdania pytające:

**Was/Were** + podmiot + czasownik **-ing** + ?

- *Was she sleeping?* (Czy ona spała [w tym momencie]?)
- *Were they joking?* (Czy oni żartowali?)

#### Krótkie odpowiedzi:

- *Yes, I/he/she was. / No, I/he/she wasn't.*
- *Yes, we/you/they were. / No, we/you/they weren't.*

### Przykłady

- **I was sleeping at 10 PM last night.** (*Spałem wczoraj o 22:00.*) – czynność w toku o podanej godzinie.
- **She was reading a book when the phone rang.** (*Ona czytała książkę, kiedy zadzwonił telefon.*) – dłuższa czynność (*czytała*) przerwana przez krótszą (*zadzwonił*).
- **They were playing football while it was raining.** (*Oni grali w piłkę, podczas gdy padał deszcz.*) – dwie jednoczesne czynności.
- **We weren't watching TV when you arrived.** (*Nie oglądaliśmy TV, kiedy przyjechałeś.*) – podkreślenie, że dana czynność nie miała miejsca w tym momencie.
- **Was he working late last night?** (*Czy on pracował do późna zeszłej nocy?*) – pytanie o trwającą czynność.

- **The sun was shining and the birds were singing.** (*Słońce świeciło i ptaki śpiewały.*) – opis tła (pogoda, odgłosy) w narracji.

## Ćwiczenia

**Ćwiczenie 1.** Uzupełnij zdania, używając czasu Past Continuous.

- At 8 o'clock last night, I \_\_\_ (watch) a movie.
- She \_\_\_ (not/drive) very fast when the accident happened.
- \_\_\_ (be) you \_\_\_ (listen) to music at this time yesterday?
- They \_\_\_ (have) dinner when the phone rang.
- Tom and I \_\_\_ (not/work) at 10 AM; we were on a break.
- It \_\_\_ (snow) while we were walking home.

**Ćwiczenie 2.** Wybierz właściwy czas: **Past Simple** lub **Past Continuous**. Użyj jednej formy w pierwszej, a drugiej w drugiej części zdania.

- I \_\_\_ (was walking/walked) home when I \_\_\_ (saw/was seeing) an old friend.
- While we \_\_\_ (were eating/ate) dinner, the power \_\_\_ (went/was going) out.
- She \_\_\_ (was sleeping/slept) when the alarm \_\_\_ (was ringing/rang).
- Tom \_\_\_ (wasn't working/didn't work) at 9 PM; he \_\_\_ (watched/was watching) a movie instead.
- They \_\_\_ (were driving/drove) to the airport when they \_\_\_ (ran/were running) out of fuel.

**Ćwiczenie 3.** Przetłumacz na angielski.

- Gdy weszliśmy, oni rozmawiali.
- Wczoraj o tej porze padał deszcz.
- Czy spałeś, kiedy dzwoniłem?
- Podczas gdy on zmywał naczynia, ona czytała gazetę. (*Hint: "zmywać naczynia" = **do the dishes***)
- Nie słuchałem cię, bo nie uważałem. (*Hint: "uważać" = **pay attention***)

## Lekcja 7: Past Perfect (czas zaprzeszyły)

### Zastosowanie

Past Perfect nazywamy czasem zaprzeszyłym – cofa nas **jeszcze wcześniej** niż zwykła przeszłość.

Używamy go, aby wyrazić:

- **Czynność, która wydarzyła się przed inną czynnością w przeszłości** – czyli *przeszłość przed przeszłością*. Zwykle w zdaniu występuje też Past Simple dla tej późniejszej czynności.  
*Przykład: By the time I arrived, they had left.* (Zanim przyjechałem, oni wyszli.) – najpierw *had left* (wyszli), potem *I arrived* (ja przyjechałem).
- **Sytuacje, które miały miejsce przed określonym momentem w przeszłości** lub doświadczenia sprzed danego momentu.  
*Przykład: She had never seen the ocean before 2010.* (Ona nigdy nie widziała oceanu przed 2010.)
- **Przyczynę jakiegoś stanu w przeszłości** – wskazujemy, co się wydarzyło wcześniej, by wyjaśnić sytuację.  
*Przykład: He was tired because he had worked all day.* (Był zmęczony, ponieważ pracował cały dzień.) – *pracował cały dzień* wyjaśnia, czemu *był zmęczony*.

W opowiadaniach Past Perfect często pojawia się, gdy chcemy zrobić "retrospekcję" – cofnąć się do wcześniejszych zdarzeń względem głównej linii czasu opowieści.

### Struktura zdania

#### Zdania twierdzące:

Podmiot + **had** + III forma czasownika (past participle).

- *I had done, you had done, she had done, itd.*
- Skróót: *I'd done, you'd done, she'd done, etc.*

#### Zdania przeczące:

Podmiot + **had not (hadn't)** + III forma.

- *I hadn't seen, we hadn't finished, etc.*

#### Zdania pytające:

**Had** + podmiot + III forma + ?

- *Had you seen...?*
- *Had they finished...?*

Krótkie odpowiedzi:

- *Yes, I had. / No, I hadn't.*
- *Yes, she had. / No, she hadn't.*

### Przykłady

- **I had already eaten dinner when he arrived.** (*Zjadłem już obiad, kiedy on przyjechał.*) – najpierw zjadłem (Past Perfect), potem on przyjechał (Past Simple).
- **She had finished her work by 5 PM.** (*Ona skończyła pracę do 17:00.*) – czynność zakończona przed określonym punktem w czasie.
- **Had they ever met before the party?** (*Czy oni kiedykolwiek spotkali się przed tym przyjęciem?*) – pytanie o wcześniejsze doświadczenie (przed imprezą).
- **We hadn't seen that film before, so we were surprised by the ending.** (*Nie widzieliśmy wcześniej tego filmu, więc zaskoczyło nas zakończenie.*)
- **By the time I found my ticket, the train had left.** (*Zanim znalazłem bilet, pociąg odjechał.*) – pociąg odjechał *przed* znalezieniem biletu.
- **He was happy because he had passed the exam.** (*Był szczęśliwy, ponieważ zdał egzamin.*) – zdanie egzaminu (wcześniej) wyjaśnia szczęście (później).

### Ćwiczenia

**Ćwiczenie 1.** Uzupełnij zdania, używając Past Perfect odpowiednich czasowników.

- When we arrived at the cinema, the film \_\_\_\_ (already/start).
- I \_\_\_\_ (never/see) the ocean before I went to Spain.
- She felt nervous because she \_\_\_\_ (not/prepare) for the test.
- They \_\_\_\_ (finish) lunch by 2 o'clock.

- e) I \_\_\_ (just/sit) down when the phone rang.  
f) He \_\_\_ (fall asleep) before the movie ended.

**Ćwiczenie 2.** Uzupełnij zdania, używając Past Simple **lub** Past Perfect.

- a) After I \_\_\_ (finish) my homework, I \_\_\_ (go) out with friends.  
b) He \_\_\_ (meet) her somewhere before, or was it the first time?  
c) I \_\_\_ (not/go) to the concert because I \_\_\_ (forget) to buy a ticket.  
d) We \_\_\_ (live) in London for 5 years before we \_\_\_ (move) to Glasgow.  
e) The garden was wet. It \_\_\_ (rain) earlier that day.

**Ćwiczenie 3.** Przetłumacz na angielski.

- a) Zanim poszliśmy spać, wyłączyliśmy telewizor.  
b) On już zjadł kolację, zanim przyszedłem.  
c) Nigdy wcześniej nie spotkałem tak miłej osoby.  
d) Gdy zadzwoniła, już wyszedłem z domu.  
e) Nie miałem pojęcia, że ona była twoją siostrą. (use: "have no idea")

---

## Lekcja 8: Past Perfect Continuous (czas zaprzeszy ciągły)

### Zastosowanie

Past Perfect Continuous wyraża ciągłość czynności trwającej **do pewnego momentu w przeszłości** (albo tuż przed nim). Używamy go do:

- Podkreślenia, że jakaś czynność **trwała przez pewien czas przed** innym momentem w przeszłości.  
*Przykład: We had been waiting for two hours before the bus arrived.* (Czekaliśmy od dwóch godzin, zanim autobus przyjechał.) – czekanie trwało 2h do momentu przyjazdu autobusu.
- Wskazania **przyczyny stanu w przeszłości** poprzez cofnięcie się do trwającej wcześniej czynności.  
*Przykład: He was exhausted because he had been working all day.* (Był wyczerpany, bo pracował cały dzień.) – wyczerpany, bo długa praca przedtem.
- Ogólnie, gdy opisujemy ciągłość czynności poprzedzającej inne wydarzenie w przeszłości (podobnie jak Present Perfect Continuous, ale osadzone w przeszłości).

Past Perfect Continuous jest rzadziej używany niż Present Perfect Continuous, bo nie zawsze trzeba podkreślać ciągłość przy opowiadaniu o przeszłości. Jednak warto go znać, gdy chcemy zaznaczyć, *jak długo coś trwało przed* jakimś punktem w przeszłości.

### Struktura zdania

#### Zdania twierdzące:

Podmiot + **had been** + czasownik z **-ing**.

- *I had been waiting, she had been waiting, they had been waiting, itd.*

#### Zdania przeczące:

Podmiot + **had not (hadn't) been** + czasownik **-ing**.

- *I hadn't been sleeping, they hadn't been sleeping, etc.*

### Zdania pytające:

**Had** + podmiot + **been** + czasownik *-ing* + ?

- *Had you been sleeping?*
- *Had it been raining?*

### Przykłady

- **We had been waiting for two hours before the bus arrived.** (*Czekaliśmy od dwóch godzin, zanim przyjechał autobus.*)
- **She had been living in Paris for a year when the war broke out.** (*Ona mieszkała w Paryżu od roku, kiedy wybuchła wojna.*)
- **He was exhausted because he had been working all day.** (*On był wyczerpany, ponieważ pracował cały dzień.*)
- **Had it been raining? The streets were wet.** (*Czy padało? Ulice były mokre.*) – pytanie, wnioskujemy o opadach z mokrych ulic.
- **I hadn't been expecting such a gift.** (*Nie spodziewałem się takiego prezentu.*) – wcześniejsze oczekiwania (a raczej ich brak).
- **By the time we found the dog, it had been wandering for days.** (*Zanim znaleźliśmy psa, błąkał się od dni.*) – podkreślenie długiego błąkania się psa.

### Ćwiczenia

**Ćwiczenie 1.** Uzupełnij zdania wstawiając czas Past Perfect Continuous.

- He was sweaty because he \_\_\_ (run) for a long time.
- They \_\_\_ (travel) all day, so they were very tired in the evening.
- I \_\_\_ (not/sleep) well and I was exhausted.
- Had** you \_\_\_ (wait) long before she arrived?
- By 5 PM, we \_\_\_ (work) on the project for 8 hours.
- It \_\_\_ (rain) for hours; the ground was soaked.

**Ćwiczenie 2.** Wybierz **Past Perfect** lub **Past Perfect Continuous**, aby poprawnie uzupełnić zdania.

- I \_\_\_ (had worked/had been working) hard, so I felt I deserved a break.
- She \_\_\_ (had never seen/had never been seeing) snow until last winter.
- They \_\_\_ (had been playing/had played) football for an hour when it started to rain.
- We \_\_\_ (had eaten/had been eating) lunch, so we weren't hungry.
- He \_\_\_ (had been waiting/had waited) for 30 minutes before the doctor arrived.

**Ćwiczenie 3.** Przetłumacz na angielski.

- Byli zmęczeni, bo cały dzień pracowali.
- Padało, więc droga była mokra.
- Czekałem na ciebie od 10:00, zanim w końcu przyszedłeś.
- Pociąg odjechał o 7:00. Czekaliśmy od 6:30, ale wcześniej go nie zapowiedzieli. (*Hint: "zapowiedzieć [pociąg]" = announce*)
- On wcześniej nie pracował w tej branży.

---

### Lekcja 9: Future Simple (czas przyszły prosty z "will")

## Zastosowanie

Future Simple z *will* używamy do wyrażania przyszłości w następujących sytuacjach:

- **Spontaniczne decyzje** podjęte w momencie mówienia.  
*Przykład: I'm tired. I will go to bed now.* (Jestem zmęczony. **Pójdę** teraz spać.) – decyzja podjęta na bieżąco.
- **Przewidywania (predykcje) bez jednoznacznych dowodów** – nasze opinie, przypuszczenia o przyszłości.  
*Przykład: I think it will rain tomorrow.* (Myślę, że jutro będzie padać.) – subiektywna prognoza.
- **Obietnice, groźby, ostrzeżenia, zapewnienia.**  
*Przykład: I will always love you.* (Zawsze będę cię kochać.) – obietnica; *I won't tell anyone.* (Nikomnie nie powiem.) – zapewnienie.
- **Propozycje, oferty, prośby** (często w pytaniach).  
*Przykład: Will you help me?* (Czy mi pomożesz?) – prośba; *I'll carry your bag.* (Poniosę twoją torbę.) – oferta pomocy.
- **Fakty przyszłe, niezależne od woli** (np. zjawiska przyrody, przyszłe urodziny, itp.).  
*Przykład: She will be 18 next week.* (Ona skończy 18 lat w przyszłym tygodniu.) – przyszły fakt.

**Uwaga:** Do mówienia o *zaplanowanych* działaniach w przyszłości często używa się "**be going to**" lub Present Continuous, zwłaszcza gdy decyzja zapadła wcześniej lub mamy przesłanki. *Will* bardziej pasuje do decyzji spontanicznych i przewidywań. Np. porównaj: *I'm going to visit Grandma on Sunday.* (mam zamiar, plan) vs *I'll visit Grandma on Sunday.* (właśnie postanowiłem albo obiecuję).

## Struktura zdania

### Zdania twierdzące:

Podmiot + **will** + czasownik (w formie podstawowej). *Will* jest takie samo dla wszystkich osób. Często używa się formy skróconej: 'll.

- *I will come* (I'll come), *you will come*, *he/she/it will come*, *we will come*, *they will come*.

### Zdania przeczące:

Podmiot + **will not (won't)** + czasownik (podst.).

- *I will not forget* (I **won't** forget) – Nie zapomnę.
- *She won't agree.* – Ona nie wyrazi zgody.

### Zdania pytające:

**Will** + podmiot + czasownik + ?

- *Will you help me?* (Czy mi pomożesz?)
- *Will they arrive on time?* (Czy oni dotrą na czas?)

*Krótkie odpowiedzi:*

- *Yes, I will. / No, I won't.*
- *Yes, we will. / No, we won't.*



## Przykłady

- **I will call you tomorrow.** (*Zadzwonię do ciebie jutro.*) – obietnica/plan niezależny od obecnej chwili (po prostu przyszłe działanie).
- **She will be 10 years old next week.** (*Ona będzie miała 10 lat w przyszłym tygodniu.*) – przyszły fakt (urodziny).
- **We won't go to the beach if it rains.** (*Nie pójdziemy na plażę, jeśli będzie padać.*) – *will* w zdaniu warunkowym I typu (w *if* – Present Simple, w głównym – *will*).
- **Will you help me with this problem?** (*Czy pomożesz mi z tym problemem?*) – uprzejma prośba.
- **I think it will rain later.** (*Myślę, że później będzie padać.*) – przewidywanie.
- **Don't worry, I'll pay for the tickets.** (*Nie martw się, zapłacę za bilety.*) – spontaniczna decyzja/oferta pomocy.

## Ćwiczenia

**Ćwiczenie 1.** Uzupełnij zdania, używając **will** (lub **won't**) + właściwy czasownik z nawiasu.

- It's cold. I \_\_\_ (close) the window.
- She thinks it \_\_\_ (rain) in the afternoon.
- I promise I \_\_\_ (not/be) late.
- \_\_\_ (will) they \_\_\_ (come) to the party?
- I'm sure you \_\_\_ (pass) the exam.
- We \_\_\_ (not/forget) your help.

**Ćwiczenie 2.** Przekształć podane zdania w pytania w Future Simple (z *will*).

- You will go to college. – \_\_\_?
- He will help us. – \_\_\_?
- They will win the game. – \_\_\_?
- She will move to London. – \_\_\_?

**Ćwiczenie 3.** Przetłumacz na angielski (Future Simple).

- Czy oni kiedykolwiek to zrozumieją? (*use **understand***)
- Nie martw się, nie zapomnimy o twoich urodzinach.
- Czy pomożesz mi napisać to zadanie?
- Zadzwonię do ciebie wieczorem.
- Myślę, że on nie dotrze na czas. (*use **arrive on time***)

---

## Lekcja 10: Future Continuous (czas przyszły ciągły)

### Zastosowanie

Future Continuous używamy, gdy chcemy mówić o czynnościach, które **będą w toku w określonym momencie w przyszłości**. Sytuacje:

- **Czynność w trakcie w przyszłości** – określamy czas, w którym dana czynność będzie się odbywać.  
*Przykład: This time tomorrow, I will be flying to New York.* (Jutro o tej porze będę leciał do Nowego Jorku.)

- **Przyszłe rutyny / coś, co i tak się wydarzy** – często dla podkreślenia, że coś nastąpi w normalnym trybie.  
*Przykład: Don't call at 8, I'll be watching my favorite show. (Nie dzwoń o 8, będę oglądać mój ulubiony program.)* – czyli jak zwykle o tej porze.
- **Uprzejme pytania o plany** (forma grzeczniejsza niż *will* zwykłe) – np. *Will you be using...?*  
*Przykład: Will you be using the car tonight? (Czy będziesz używać dziś wieczorem samochodu?)* – uprzejme pytanie o dostępność samochodu.

### Struktura zdania

#### Zdania twierdzące:

Podmiot + **will be** + czasownik z **-ing**.

- *I will be working, you will be working, he will be working, itd. (skrót: I'll be working, you'll be working, ...)*

#### Zdania przeczące:

Podmiot + **will not (won't) be** + czasownik **-ing**.

- *I will not be attending (I won't be attending), She won't be coming, etc.*

#### Zdania pytające:

**Will** + podmiot + **be** + czasownik **-ing** + ?

- *Will you be attending?*
- *Will they be coming?*

Krótkie odpowiedzi:

- *Yes, I will. / No, I won't.* (itd. – podobnie jak dla *will* w Future Simple)

### Przykłady

- **I will be waiting for you at 5 PM.** (*Będę na ciebie czekać o 17:00.*) – czynność w trakcie o podanej godzinie.
- **She will be sleeping at that time, so don't call her.** (*Ona będzie spała o tej porze, więc nie dzwoń.*) – czynność w toku w przyszłości.
- **Will you be using the computer tonight?** (*Czy będziesz używać dziś wieczorem komputera?*) – grzeczne pytanie o plany (czy komputer będzie zajęty).
- **They won't be coming to the meeting.** (*Oni nie będą przychodzić na spotkanie.*) – przewidujemy, że ich nie będzie.
- **This time next week we'll be lying on the beach.** (*Za tydzień o tej porze będziemy leżeć na plaży.*) – przyszły ciągły obraz sytuacji.
- **Don't worry about dinner. I'll be cooking tonight.** (*Nie martw się o obiad. Ja dziś będę gotować.*) – zapewnienie, plan (wynikający z rutyny lub ustaleń).

### Ćwiczenia

**Ćwiczenie 1.** Uzupełnij zdania w Future Continuous.

a) At 10 a.m. tomorrow, I \_\_\_ (drive) to work.

- b) They \_\_\_ (not/wait) for us at the station (we'll get a taxi).  
 c) This time next week, we \_\_\_ (relax) on vacation.  
 d) \_\_\_ (will) she \_\_\_ (wear) the red dress tonight?  
 e) Don't call him at 8. He \_\_\_ (sleep).  
 f) I \_\_\_ (not/use) the car this evening. You can take it.

**Ćwiczenie 2.** Przetłumacz na angielski (Future Continuous).

- a) O tej porze jutro będziemy zdawać egzamin. (use **take an exam**)  
 b) Będziesz jutro o 7.00 jadł kolację? (*pamiętaj: **have dinner***)  
 c) Nie martw się, nie będziemy na ciebie czekać cały dzień.  
 d) Będę pracować w przyszły weekend.  
 e) Czy będziecie oglądać ten film dziś wieczorem?

## Lekcja 11: Future Perfect (czas przyszły dokonany)

### Zastosowanie

Future Perfect opisuje czynności, które **zostaną ukończone do określonego momentu w przyszłości**. Występuje najczęściej z określeniami czasu typu **by...** (do [czasu]), **by the time...** (zanim [coś nastąpi]), **until/till** (do). Mówimy, że *coś się stanie/zrobi do* pewnego momentu w przyszłości. Na przykład:

- *By next year, I will have finished school. (Do przyszłego roku skończę szkołę.)* – czyli przed upływem przyszłego roku szkoła będzie już skończona.
- *She will have left by the time you arrive. (Ona wyjdzie, zanim przyjedziesz.)* – ona wyjdzie wcześniej, przed twoim przyjazdem.

### Struktura zdania

#### Zdania twierdzące:

Podmiot + **will have** + III forma czasownika.

- *I will have done, you will have done, he will have done, itd.*

#### Zdania przeczące:

Podmiot + **will not (won't) have** + III forma.

- *I won't have done...*
- *They will not have finished...*

#### Zdania pytające:

**Will** + podmiot + **have** + III forma + ?

- *Will you have finished...?*
- *Will she have arrived...?*

*Krótkie odpowiedzi:*

- *Yes, I will. / No, I won't. (itd.)*

### Przykłady

- **I will have finished this project by next week.** (*Skończę ten projekt do przyszłego tygodnia.*)

- **She will have left by 6 PM.** (*Ona wyjdzie do 18:00.*) – o 18:00 jej już nie będzie, bo wcześniej wyjdzie.
- **Will they have arrived by Monday?** (*Czy oni dotrą do poniedziałku?*)
- **He won't have completed the report by tomorrow.** (*On nie ukończy raportu do jutra.*)
- **By 2025, we will have lived here for 10 years.** (*Do 2025 roku będziemy tu mieszkać od 10 lat.*) – czyli w 2025 minie 10 lat mieszkania.
- **You will have learned a lot of English by the end of this course.** (*Do końca tego kursu nauczysz się dużo angielskiego.*)

## Ćwiczenia

**Ćwiczenie 1.** Uzupełnij zdania wstawiając czas Future Perfect.

- By 10 o'clock, I \_\_\_ (finish) my work.
- She \_\_\_ (not/graduate) by the end of the year.
- \_\_\_ (will) they \_\_\_ (arrive) by noon?
- We \_\_\_ (save) enough money by next summer.
- By next month, he \_\_\_ (work) here for 5 years.
- You \_\_\_ (learn) all these words by the test.

**Ćwiczenie 2.** Przetłumacz na angielski (Future Perfect).

- Do 2025 roku kupimy nowy dom.
- Zanim tam dotrzesz, oni już wyjadą.
- Czy skończysz raport do piątku?
- Do jutra przeczytam tę książkę.
- Ona nie odrobi zadania domowego do wieczora.

## Lekcja 12: Future Perfect Continuous (czas przyszły dokonany ciągły)

### Zastosowanie

Future Perfect Continuous wskazuje na czynność ciągłą, która **do pewnego momentu w przyszłości będzie już trwać od jakiegoś czasu**. Używamy go głównie, by podkreślić, *jak długo coś będzie trwać do określonego momentu*. Typowe konteksty: z **by** (do [czasu]) oraz wyrażeniami typu **for... (duration) + by... (time)**.

- *By next July, I will have been working here for 10 years.* (*Do lipca przyszłego roku minie 10 lat, jak tu pracuję.*)
- *When she turns 30, she will have been living in Paris for a decade.* (*Kiedy skończy 30 lat, będzie mieszkała w Paryżu od dekady.*)

Czas ten jest dość formalny i rzadko używany, ponieważ często można go zastąpić Future Perfect lub innymi konstrukcjami. Używamy go jednak, gdy chcemy nacisk na *długość trwania*.

### Struktura zdania

#### Zdania twierdzące:

Podmiot + **will have been** + czasownik z -ing.

- *I will have been working, you will have been working, he will have been working, itd.*

### Zdania przeczące:

Podmiot + **will not (won't) have been** + czasownik *-ing*.

- *I won't have been waiting...*
- *She will not have been living...*

### Zdania pytające:

**Will** + podmiot + **have been** + czasownik *-ing* + ?

- *Will you have been working...?*
- *Will they have been traveling...?*

Krótkie odpowiedzi:

- *Yes, I will. / No, I won't.* (analogicznie)

### Przykłady

- **By May, we will have been living together for 5 years.** (*Do maja będzie 5 lat, jak mieszkamy razem.*)
- **He will have been studying English for 3 years by the time he takes the exam.** (*Do czasu egzaminu on będzie uczył się angielskiego od 3 lat.*)
- **Will she have been working here for a long time by then?** (*Czy do tego czasu będzie tu długo pracowała?*)
- **I won't have been traveling for too long by the time I arrive.** (*Nie będę podróżował zbyt długo, zanim dotrę.*)
- **By 8 o'clock, she will have been waiting for two hours.** (*Do ósmej miną dwie godziny, jak ona czeka.*)
- **When you finish this course, you will have been learning English for one year.** (*Gdy skończysz ten kurs, będziesz uczył się angielskiego od roku.*)

### Ćwiczenia

**Ćwiczenie 1.** Uzupełnij zdania, używając Future Perfect Continuous.

- By next year, I \_\_\_ (teach) at this school for 15 years.
- When he retires, he \_\_\_ (work) for 40 years.
- She \_\_\_ (not/wait) long by the time we get there.
- \_\_\_ (will) you \_\_\_ (study) English for two years by this summer?
- By 5 PM, we \_\_\_ (travel) for eight hours straight.
- They \_\_\_ (live) in Warsaw for a year by next month.

**Ćwiczenie 2.** Przetłumacz na angielski (Future Perfect Continuous).

- Do czerwca będziemy mieszkali razem przez rok.
  - W przyszłym miesiącu minie 6 lat, odkąd tu pracuję.
  - Kiedy skończysz 30 lat, będziesz prowadzić firmę od dekady. (*use **run a company***)
  - Do wieczora będzie padać od 10 godzin.
  - Czy zanim dojedziemy, będziemy podróżować ponad dobę?
-

## Odpowiedzi do ćwiczeń

### Lekcja 1 (Present Simple)

Ćwiczenie 1:

- a) I **play** the guitar every day.
- b) My brother **doesn't like** vegetables.
- c) **Do** you **speak** English?
- d) She **studies** hard for exams.
- e) Tom and Anna **live** in London.
- f) The train **leaves** at 6:30 AM.

Ćwiczenie 2:

- a) Negative: They **don't work** in an office. Question: **Do** they **work** in an office?
- b) Negative: She **doesn't know** the answer. Question: **Does** she **know** the answer?
- c) Negative: You **don't like** ice cream. Question: **Do** you **like** ice cream?

Ćwiczenie 3:

- a) **Does** he **go** to school on Saturdays?
- b) We **don't have** a lot of time.
- c) She **always drinks** coffee in the morning.

### Lekcja 2 (Present Continuous)

Ćwiczenie 1:

- a) I **am writing** an email right now.
- b) Look! It **is snowing** outside.
- c) She **isn't watching** TV at the moment.
- d) **Are** you **waiting** for someone?
- e) They **are studying** for the test this week.
- f) My cat **is lying** in the sun now.

Ćwiczenie 2:

- a) **Is** she **talking** on the phone?
- b) We **aren't waiting** for the bus.
- c) **Are** you **listening** to music?

Ćwiczenie 3:

- a) Every Sunday we **go** to church, but today we **are visiting** our friends instead.
- b) I **am not working** now; I **am relaxing** in the garden.
- c) She usually **wears** dresses, but today she **is wearing** jeans.
- d) Tom **plays** tennis on Saturdays.
- e) Listen! The birds **are singing** beautifully.

### Lekcja 3 (Present Perfect)

Ćwiczenie 1:

- a) I **have lost** my keys. I can't find them.
- b) Tom **has already eaten** breakfast.
- c) **Have** you **seen** my phone?
- d) We **haven't decided** what to do yet.
- e) She **has just arrived** at the airport.
- f) They **have lived** here for five years.

Ćwiczenie 2:

- a) I have lived here **since** 2010.
- b) He has been sick **for** a week.
- c) We have known each other **since** high school.
- d) She has worked at this company **for** five months.
- e) It hasn't rained **since** June.

Ćwiczenie 3:

- a) I **have never been** to the USA.
- b) **Have** they **left** yet?
- c) He **hasn't finished** his work yet.
- d) This is the third time we **have won** a competition.
- e) **Have** you **ever ridden** a horse?

**Lekcja 4 (Present Perfect Continuous)**

Ćwiczenie 1:

- a) I **have been waiting** here for over an hour.
- b) She **has been studying** English since morning.
- c) We **haven't been exercising** lately.
- d) **Have** you **been working out**? You look tired.
- e) Tom **has been playing** computer games for three hours.
- f) It **has been raining** since noon.

Ćwiczenie 2:

- a) I **have been cleaning** the house for 2 hours and I'm still not finished.
- b) She **has cleaned** the kitchen – now it's spotless.
- c) They **have known** each other for a long time.
- d) He **has been running**, that's why he is sweaty.
- e) We **have finished** our homework, so we can go out now.
- f) My mom **has been cooking** dinner, and the kitchen smells great.

Ćwiczenie 3:

- a) **How long have you been learning** it?
- b) It **has been raining** since morning.
- c) I have red eyes because I **have been crying**.
- d) We **have been watching** this film for an hour.
- e) **Has** he **been working** a lot recently?

**Lekcja 5 (Past Simple)**

Ćwiczenie 1:

- a) Yesterday I **went** to the cinema.
- b) She **didn't visit** her friend last week.
- c) They **studied** for the exam two days ago.
- d) We **were** at the concert on Saturday.
- e) **Did** you **eat** breakfast this morning?
- f) He **stopped** smoking last year.

Ćwiczenie 2:

- a) I **didn't see** Tom yesterday.
- b) She **wasn't** at home last night.

- c) They **didn't like** the movie.
- d) We **didn't do** our homework.

Ćwiczenie 3:

- a) **Did** you **write** an email yesterday?
- b) We **didn't go** to the cinema last week.
- c) He **was born** in 2005.
- d) Where **were** you yesterday?
- e) My parents **lived** in Krakow in the 1980s.

### Lekcja 6 (Past Continuous)

Ćwiczenie 1:

- a) At 8 o'clock last night, I **was watching** a movie.
- b) She **wasn't driving** very fast when the accident happened.
- c) **Were** you **listening** to music at this time yesterday?
- d) They **were having** dinner when the phone rang.
- e) Tom and I **weren't working** at 10 AM; we were on a break.
- f) It **was snowing** while we were walking home.

Ćwiczenie 2:

- a) I **was walking** home when I **saw** an old friend.
- b) While we **were eating** dinner, the power **went** out.
- c) She **was sleeping** when the alarm **rang**.
- d) Tom **wasn't working** at 9 PM; he **was watching** a movie instead.
- e) They **were driving** to the airport when they **ran** out of fuel.

Ćwiczenie 3:

- a) When we entered, they **were talking**.
- b) It **was raining** at this time yesterday.
- c) **Were** you **sleeping** when I called?
- d) While he **was doing** the dishes, she **was reading** the newspaper.
- e) I **wasn't listening** to you because I **wasn't paying** attention.

### Lekcja 7 (Past Perfect)

Ćwiczenie 1:

- a) When we arrived at the cinema, the film **had already started**.
- b) I **had never seen** the ocean before I went to Spain.
- c) She felt nervous because she **hadn't prepared** for the test.
- d) They **had finished** lunch by 2 o'clock.
- e) I **had just sat** down when the phone rang.
- f) He **had fallen asleep** before the movie ended.

Ćwiczenie 2:

- a) After I **had finished** my homework, I **went** out with friends.
- b) He **had met** her somewhere before.
- c) I **didn't go** to the concert because I **had forgotten** to buy a ticket.
- d) We **had lived** in London for 5 years before we **moved** to Glasgow.
- e) The garden was wet. It **had rained** earlier that day.

Ćwiczenie 3:

- a) Before we went to sleep, we **had turned off** the TV.



- b) He **had already eaten** dinner before I came.
- c) I **had never met** such a nice person before.
- d) When she called, I **had already left** the house.
- e) I **had no idea** that she was your sister.

### Lekcja 8 (Past Perfect Continuous)

Ćwiczenie 1:

- a) He was sweaty because he **had been running** for a long time.
- b) They **had been traveling** all day, so they were very tired in the evening.
- c) I **hadn't been sleeping** well and I was exhausted.
- d) **Had you been waiting** long before she arrived?
- e) By 5 PM, we **had been working** on the project for 8 hours.
- f) It **had been raining** for hours; the ground was soaked.

Ćwiczenie 2:

- a) I **had been working** hard, so I felt I deserved a break.
- b) She **had never seen** snow until last winter.
- c) They **had been playing** football for an hour when it started to rain.
- d) We **had eaten** lunch, so we weren't hungry.
- e) He **had been waiting** for 30 minutes before the doctor arrived.

Ćwiczenie 3:

- a) They were tired because they **had been working** all day.
- b) It **had been raining**, so the road was wet.
- c) I **had been waiting** for you since 10:00 before you finally came.
- d) The train **left** at 7:00. We **had been waiting** since 6:30, but they **hadn't announced** it earlier.
- e) He **hadn't worked** in this industry before.

### Lekcja 9 (Future Simple)

Ćwiczenie 1:

- a) It's cold. I **will close** the window.
- b) She thinks it **will rain** in the afternoon.
- c) I promise I **won't be** late.
- d) **Will they come** to the party?
- e) I'm sure you **will pass** the exam.
- f) We **won't forget** your help.

Ćwiczenie 2:

- a) **Will you go** to college?
- b) **Will he help** us?
- c) **Will they win** the game?
- d) **Will she move** to London?

Ćwiczenie 3:

- a) **Will they ever understand** it?
- b) Don't worry, we **won't forget** about your birthday.
- c) **Will you help** me write this assignment?
- d) I **will call** you in the evening.
- e) I think he **won't arrive** on time.

## Lekcja 10 (Future Continuous)

Ćwiczenie 1:

- a) At 10 a.m. tomorrow, I **will be driving** to work.
- b) They **won't be waiting** for us at the station.
- c) This time next week, we **will be relaxing** on vacation.
- d) **Will she be wearing** the red dress tonight?
- e) Don't call him at 8. He **will be sleeping**.
- f) I **won't be using** the car this evening. You can take it.

Ćwiczenie 2:

- a) This time tomorrow we **will be taking** an exam.
- b) **Will you be having** dinner at 7:00 tomorrow?
- c) Don't worry, we **won't be waiting** for you all day.
- d) I **will be working** next weekend.
- e) **Will you be watching** this movie tonight?

## Lekcja 11 (Future Perfect)

Ćwiczenie 1:

- a) By 10 o'clock, I **will have finished** my work.
- b) She **won't have graduated** by the end of the year.
- c) **Will they have arrived** by noon?
- d) We **will have saved** enough money by next summer.
- e) By next month, he **will have worked** here for 5 years.
- f) You **will have learned** all these words by the test.

Ćwiczenie 2:

- a) By 2025, we **will have bought** a new house.
- b) By the time you get there, they **will have already left**.
- c) **Will you have finished** the report by Friday?
- d) I **will have read** this book by tomorrow.
- e) She **won't have done** her homework by the evening.

## Lekcja 12 (Future Perfect Continuous)

Ćwiczenie 1:

- a) By next year, I **will have been teaching** at this school for 15 years.
- b) When he retires, he **will have been working** for 40 years.
- c) She **won't have been waiting** long by the time we get there.
- d) **Will you have been studying** English for two years by this summer?
- e) By 5 PM, we **will have been traveling** for eight hours straight.
- f) They **will have been living** in Warsaw for a year by next month.

Ćwiczenie 2:

- a) By June, we **will have been living** together for a year.
- b) Next month, I **will have been working** here for 6 years.
- c) By the time you turn 30, you **will have been running** the company for a decade.
- d) By the evening, it **will have been raining** for 10 hours.
- e) **Will we have been traveling** for over a day by the time we arrive?